

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:3064

av Jens Holm m.fl. (V)

med anledning av prop. 2014/15:81 Godkännanden för
Kyotoprotokollets andra åtagandeperiod

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sveriges innehav av överskott av Kyotoenheter från CDM- och JI-projekt för perioden 2008–2012 ska annulleras.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska anta målsättningen att vårt nationella klimatmål till 2020 ska uppnås utan köp av utsläppskrediter via CDM och JI.

2 Bakgrund

Regeringen föreslår att riksdagen ska godkänna den s.k. Dohaändringen av Kyotoprotokollet. Dohaändringen antogs vid partsmötet för Kyotoprotokollet i Doha 2013. Med Dohaändringen infördes en andra åtagandeperiod för Kyotoprotokollet. Perioden inleddes den 1 januari 2013 och avslutas den 31 december 2020. Under den andra åtagandeperioden åtar sig EU och dess medlemsstater samt Island att gemensamt minska utsläppen av växthusgaser med 20 procent till 2020 jämfört med 1990.

EU och dess medlemsstater, å ena sidan, och Island, å andra sidan, har träffat ett avtal om Islands deltagande i avtalsparternas gemensamma fullgörande av sina åtaganden under den andra åtagandeperioden. Regeringen föreslår att riksdagen ska godkänna det avtalet.

I propositionen redovisas även hur Sverige uppfyller åtagandet under Kyotoprotokollets första åtagandeperiod (perioden 2008–2012) samt att det nationella delmålet för att minska utsläppen av växthusgaser under samma period är uppnått.

3 Klimatfrågan vår tids ödesfråga – överskott av tilldelat utsläppsutrymme bör skrotas

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Vänsterpartiet anser därför att det är dags att ställa om Sverige på allvar och att Sverige ska inta tätpositionen för klimatet och planetens överlevnad. Situationen i världen i dag kan betecknas som djupt orättvis utifrån ett klimaträttviseperspektiv. Världens rika människor har orsakat klimatförändringarna och har fortfarande störst påverkan på klimatet. De som drabbas är däremot världens fattiga människor. Utifrån ett klimaträttviseperspektiv är det de rika länderna som har det historiska ansvaret för klimatförändringarna och som nu även har det största ansvaret för att minska sina utsläpp.

Vänsterpartiet delar regeringens uppfattning att Dohaändringen ska godkännas. Vi har inte heller några invändningar mot att Islandsavtalet godkännas. Vi välkomnar även att allt fler riksdagspartier ställer sig bakom kravet vi genom många år drivit att överskott av tilldelat utsläppsutrymme ska skrotas. Samtliga åtgärder vi gör för att uppnå klimatåtaganden ska vara beständiga och inget utrymme ska ges för att statliga överskott av utsläppsenheter kan bidra till utsläpp i framtiden och därmed försvaga uppnådda ansträngningar. I propositionen redogörs i tabell 3.4 Sveriges innehav av Kyotoenheter för perioden 2008-2012. Där framgår att beräknat samlat överskott av utsläpputrymme uppgår till 76 miljoner ton koldioxidekvivalenter. Av dessa avses 65 miljoner ton att annulleras. När det gäller hanterande av överskott av enheter från de projektbaserade flexibla mekanismerna CDM (Mekanismen för ren utveckling) och JI (Gemensamt genomförande) på sammanlagt cirka 10,5 miljoner ton så klargörs inte detta i propositionen och vi tolkar det som att regeringen avvaktar besked från EU. Detta överskott från utsläppskrediter motsvarar alla klimatutsläpp från energiindustrin i Sverige 2013 eller cirka 19 procent av Sveriges totala utsläpp samma år. Med andra ord är det av stor betydelse för våra klimatambitioner hur detta överskott hanteras. Vänsterpartiet har svårt att förstå varför vi som nation inte själva redan nu ska kunna avgöra hur vi hanterar det överskott som vi själva förfogar över.

Sveriges innehav av överskott av Kyotoenheter från CDM- och JI-projekt för perioden 2008-2012 ska annulleras. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Mer än en tredjedel av den tidigare regeringens klimatåtgärder gjordes genom uppköp av billiga utsläppskrediter i andra länder. När det gäller uppköp av CDM-projekt är Sverige den stat som engagerat sig i flest projekt. Dessutom har den borgerliga regeringen drivit denna politik på EU-nivå och underminerat EU:s klimat- och energipaket genom att tillåta stora uppköp av utsläppskrediter i stället för

investeringar på hemmaplan. CDM är en av Kyotoprotokollets två projektbaserade mekanismer. Dess uttalade mål är att bidra till en hållbar utveckling i utvecklingsländer och samtidigt hjälpa industriländer att nå sina klimatmål. CDM tillkom emellertid inte för att i första hand öka takten i utsläppsminskningarna utan i stället för att flytta genomförandet av redan beslutade åtgärder från industriländerna till platser där de är billigare att genomföra. Det innebär att rika länder genom investeringar i CDM-projekt kan köpa utsläppskrediter från fattiga länder och sedan tillgodoräkna sig dessa som sina egna utsläppsminskningar.

Vänsterpartiet anser att den tidigare borgerliga regeringen gjorde köp av utsläppskrediter till en bärande del av sin klimatpolitik. Metoden är tämligen ny och har uppenbarligen allvarliga brister. CDM innebär att nödvändiga investeringar på hemmaplan uteblir samt att projektens utsläppsminskningar utvärderas utifrån en hypotetisk baslinje vars stora osäkerheter gör risken stor att klimatnyttan undergrävs. Riksrevisionen har granskat den svenska stora användningen av CDM och fört fram befogad kritik i rapporten ”Klimatinsatser utomlands – statens köp av utsläppskrediter” (RiR 2011:8). Vi menar att internationella klimatinvesteringar är nödvändiga men att dessa inte bör användas för att nå det nationella klimatmålet. Vår förhoppning är att regeringen snarast intar en sådan förhållning, inte minst för att klargöra Sveriges inriktning inför klimattoppmötet i Paris senare i år. I stället för köp av projektbaserade utsläppskrediter med tveksam miljöeffekt vill Vänsterpartiet driva en politik för kraftfulla och långsiktiga klimatinvesteringar i utvecklingsländerna. Det ska vara investeringar som bidrar till nya minskningar av utsläppen och en rättvis samhällsomställning, och ska inte användas för att nå vårt nationella klimatmål. Mot bakgrund av det anförda anser Vänsterpartiet att Sveriges köp av utsläppskrediter via CDM och JI för att uppnå det nationella klimatmålet ska upphöra.

Sverige ska anta målsättningen att vårt nationella klimatmål till 2020 ska uppnås utan köp av utsläppskrediter via CDM och JI. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Jens Holm (V)

Stig Henriksson (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Birger Lahti (V)

Hans Linde (V)

Håkan Svenneling (V)

Emma Wallrup (V)